

**Ομιλία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου
Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου
εις την έκτακτον σύγκλησιν
της Ι.Σ.Ι. της 4ης Νοεμβρίου 2003**

Με την βοήθεια του Αγίου Θεού και τη θεοκίνητη Χάρη του Αγίου Πνεύματος συνερχόμεθα σήμερα σε έκτακτη ιστορική και κρίσιμη συνεδρία της Ιεραρχίας της Εκκλησίας μας, μόλις ένα μήνα περίπου μετά την προηγηθείσα τακτική Σύνοδο, προκειμένου να επιληφθούμε του, ως μη όφειλε, ανακύψαντος προβλήματος στις σχέσεις της Εκκλησίας μας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, εξ αφορμής της αξιώσεως τούτου, όπως επικείμενης της πληρώσεως των δύο χηρευουσών Ιερών Μητροπόλεων των λεγομένων "Νέων Χωρών", Θεσσαλονίκης και Ελευθερουπόλεως, αποσταλεί προς αυτό προς έγκριση ο κατάλογος των εκλογίμων.

Εξαρχακήρισα ιστορική και κρίσιμη την παρούσα Συνέλευση της Ιεραρχίας, επειδή διαπιστώνω ότι το βαρύ οπωσδήποτε κλίμα, το οποίο επικρατούσε προ ενός μηνός, ήδη κατέστη βαρύτερο. Αυτό, παρά το γεγονός ότι η συστηματική και συνεπής σιγή μου καθ' όλο αυτό το διάστημα και κυρίως οι δύο άτυπες μεσολαβητικές προσπάθειες που όλοι γνωρίζετε, άφησαν να διαφανεί ακτίδα ελπίδας και φως στο σκοτάδι της πόλωσης.

Αλλά το πρόβλημα κείται και καλούμεθα να το αντιμετωπίσουμε διαπνεόμενοι από τον αυτονόητο σεβασμό μας προς το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο, αλλά και από αγάπη και αξιόχρηη μέριμνα δια την Εκκλησία μας, την Εκκλησία της Ελλάδος. Ο συγκερασμός των δύο αυτών μερίμων φέρει όλους εμάς ενώπιον των ευθυνών μας και μας υπαγορεύει υπεύθυνες και βιώσιμες τοποθετήσεις. Οι καιροί άλλωστε επιβάλλουν την αποφυγή συγκρούσεων και διαμάχης.

Όσοι είμεθα εδώ παρόντες, συμμετέχοντες στην παρούσα Ι.Σ.Ι. έχομε ασφαλώς αγωνία και ανησυχία στις καρδιές μας, επειδή τα διλήμματα ενώπιον των οποίων ευρισκόμεθα είναι κρίσιμα, εφ' όσον έχομεν αφ' ενός μεν το χρέος να αναζητήσουμε εφικτές λύσεις στο δημιουργηθέν πρόβλημα, στηρίζοντας το Αυτοκέφαλο μας, αφ' ετέρου δε να δώσωμε εν αγάπη Χριστού απαντήσεις εις τας σκέψεις και τας θέσεις του σεπτού Οικουμενικού Θρόνου.

Όλοι μας βιώνουμε τον τελευταίο καιρό ότι αμήχανος ο πιστός λαός μας παρακολουθεί την εκσπάσασα εκκλησιαστική διαμάχη και απορεί μη γνωρίζων ακριβώς τι συμβαίνει. Η κρίση αυτή, ως οι πάντες γνωρίζετε, δεν εμφανίστηκε επί των ημερών μου. Όλοι οι από του 1928 και εντεύθεν Προκαθήμενοι της Εκκλησίας μας και μαζί τους και οι Σεβ. Ιεράρχες μας εδοκίμασαν πικρίες ένεκα της Πράξεως του 1928. Διό και κατά διαστήματα έγιναν διμερείς συνομιλίες πού άλλοτε απέδωσαν καρπούς και άλλοτε όχι, αντηλλάγησαν έγγραφα και απεδόθησαν ευθύνες χωρίς εν τούτοις τα προβλήματα να επιλυθούν. Επομένως και η παρούσα κρίση δεν είναι υπόθεση προσωπική, αλλά αμιγώς θεσμική.

Το ότι ο λαός μας ανησυχεί δεν είναι μικρής σημασίας, διότι έχει την πικρή ιστορική εμπειρία ότι οι εκκλησιαστικές κρίσεις έχουν επιπτώσεις επί της ενότητος κλήρου και λαού. Πέραν τούτου όμως η όλη προβληματική επεκτείνεται στην οριοθέτηση των σχέσεων της Αυτοκέφαλου Εκκλησίας μας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Εμείς εστείλαμε Αντιπροσωπεία μας στην Κωνσταντινούπολη, τον Απρίλιο του 2001, για να συζητήσωμε σε πνεύμα καταλλαγής και αγάπης όλα τα θέματα που προκαλούν τριβές στις σχέσεις μας αυτές. Δυστυχώς, παρά τις παρακλήσεις μας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο δεν έστερξε να συζητήσει τα θέματα αυτά. Παράλληλα απεφασίσαμε να μη συζητούμε ζητήματα που μπορεί να θεωρηθούν ότι ενοχλούν το Πατριαρχείο. Την παρούσα κρίση λοιπόν δεν την προκαλέσαμεν εμείς. Μας επεβλήθη.

Ένα είναι βέβαιο, ότι το Οικ. Πατριαρχείο δεν "απειλείται" από την Εκκλησία μας. Αντιθέτως, η Εκκλησία μας υποστηρίζει το Φανάρι, συμπαρίσταται στις ποιμαντικές ανάγκες των Ι. Μητροπόλεων Του και κυρίως αντιλαμβάνεται και κατανοεί την αγωνία του για το μέλλον. Άλλωστε η αγάπη και η μέριμνα μας για τη στήριξη του Πατριαρχείου στην καθέδρα Του ωδήγησε και το 1928 στην υιοθέτηση λύσεως κατ' οικονομία.

Εμείς προσωπικά στην κρίση αυτή επιλέξαμε ενσυνείδητα τη σιωπή και την αποφυγή πάσης δημοσίας δηλώσεως. Όσο κι αν ερευνήσει κανείς δεν πρόκειται να ανεύρει δηλώσεις ή ομιλίες ή έστω και απλούν υπαινιγμό από μέρους του Αρχιεπισκόπου. Δι' ό,τι εγράφη ή ελέχθη από κληρικούς ή λαϊκούς εις τα ΜΜΕ αυτοί έχουν την προσωπική τους ευθύνη για τα γραφέντα ή λεχθέντα και ουδείς άλλος.

Η ταπεινότητα μου δεν ηθέλησε να ρίξει λάδι στη φωτιά. Η στάσις μας αυτή ήταν απόρροια πολλής περίσκεψης, αυτοκριτικής, σεβασμού προς το θεσμό του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στις κρίσιμες αυτές ώρες πρέπει μέσα μας να πρυτανεύσει η σύνεση, η σοφία, η διάκριση και δη η ταπείνωση, που ελκύει τη Χάρη του Θεού και ανευρίσκει διέξοδο στα αδιέξοδα. Σήμερα ο Κύριος μας, αλλά και ο λαός, μας καλούν όλους μας να υπερβούμε τους εαυτούς μας, να αφήσουμε εκτός της αιθούσας αυτής παν πάθος και να αρθούμε στο ύψος των ιστορικών περιστάσεων, εν βαθεία συναισθήσει των ευθυνών μας.

Είναι ανάγκη να διατηρήσωμε την ενότητα μας. Διαφωνίες υπήρχαν πάντοτε στην Εκκλησία και ενίοτε ζωηρές συζητήσεις. Όμως οσάκις οι διαφωνίες αυτές δεν βρήκαν διέξοδο, έπαιξαν ρόλο καταλυτικό και διαλυτικό της ενότητας. Ωδήγησαν σε αμετροέπειες. Ανατίναξαν γέφυρες συνεννόησης.

Είμεθα Αρχιερείς, μέλη της Ιεραρχίας της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Ελλάδος. Και όπως γράφει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης «μεγάλον πράγμα είναι τούτο κατά αλήθειαν. Θεός ουράνιος, Θεός πλήρης δόξης και πλήρης αθανασίας και με όλον τούτο ηυδόκησε να καταστήση τον αρχιερέα εις την εκκλησιαστικήν Ιεραρχίαν τοποτηρητήν εδικόν του». Κι έχομεν ευθύνη για τις ψυχές των ποιμαινομένων και για την πορεία του Έθνους μας. Ο Κύριος μας είπε "Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται" (Ματθ. ε' θ). Την ειρήνη μας άφησε ως παρακαταθήκη: "Ειρήνην την εμήν αφήμι ημίν, ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν" (Ιωαν. ιδ' 27). Δια την ειρήνην αγωνιζόμεθα και προσπαθούμε. Και οι μεσολαβητικές προσπάθειες, οι οποίες σας είναι γνωστές, στην ειρήνευση κατατείνουν, χωρίς νικητές και ηττημένους, με νικήτρια μόνο την αγάπη. Αυτό γνωρίζω ότι εκτιμάται ιδιαίτερος από όλους σας.

Τα ιστορικά, κανονικά και νομικά ζητήματα περί του ανακύψαντος ζητήματος θα παρουσιάσουν εις ημάς οι Σεβασμιώτατοι αδελφοί Μεσσηνίας Κ. Χρυσόστομος, Φιλίππων κ. Προκόπιος και Καισαριανής κ. Δανιήλ. Ορισμένες μόνον επισημάνσεις θέλω να αναφέρω εις την αγάπη σας.

Πρώτη. Οι προπάτορες και προκάτοχοι μας ηγωνίσθησαν υπέρ Πίστεως και Πατρίδος. Και με την ανεξαρτησίαν της Πατρίδος εζήτησαν και την χειραφέτηση της Εκκλησίας της ελεύθερης Ελλάδος. Η ανεξαρτησία της Εκκλησίας μας δεν είναι προϊόν της ξένης και ετερόδοξης Αντιβασιλείας, όπως ανακριβώς λέγεται, αλλά καρπός της θελήσεως των αγωνιστών του 1821, κληρικών και λαϊκών, μετά την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Δεν θα ήθελα να σας κουράσω με δεκάδες παραπομπών. Αρκούμαι εις το να σημειώσω ότι όλοι οι κατά τη δεκαετία 1820 - 1830 αγωνιστές υποστήριξαν την ανεξαρτησία της Εκκλησίας της ελεύθερης Ελλάδος. Η επιθυμία των τότε Ιεραρχών ήταν η χειραφέτηση να γινόταν όχι αυτοβούλως, αλλά μετά από συνεννόηση και ευλογία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και την αντίληψη αυτή είχαν και οι Ι. Καποδίστριας και Κων. Οικονόμος.

Δεύτερη επισήμανση. Εμείς δεν θέλομε να αλλάξωμε τίποτε από το καθεστώς που υπάρχει στην Εκκλησία μας. Ούτε πιστεύομε και ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης. Βέβαια στα κείμενα και τους λόγους του Παναγιωτάτου υπάρχει διαφορετική αντίληψη για το ποιο είναι αυτό το καθεστώς. Κατά την άποψη μου ο Παναγιώτατος αναφέρεται εις την Πράξη του 1928 ως να εγένετο αυτή χθες και μετά από συμφωνία του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την Εκκλησία της Ελλάδος, την οποία για πρώτη φορά δήθεν εμείς αθετούμε. Εμείς εν ταπεινώσει φρονούμε ότι το καθεστώς είναι αυτό που έχει διαμορφωθεί:

Πρώτον από τον Νόμο 3615/1928,

Δεύτερον από την Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη του 1928,

Τρίτον από τη συμφωνία η οποία επετεύχθη μεταξύ των δύο Εκκλησιών μας επί των μακαριστών Προκαθημένων Βασιλείου και Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (1929),

Τέταρτον από τον Καταστατικό Χάρτη, ο οποίος επακολούθησε της συμφωνίας και όλων των επομένων Κ.Χ. μέχρι και του ισχύοντος, ο οποίος είναι ως γνωστόν ο Νόμος του ελληνικού Κράτους 590/1977,

Πέμπτον από την υπάρχουσα αναφορά εις το ελληνικό Σύνταγμα (Άρθρο 3 παρ. 1), τις εξηγήσεις οι οποίες εδόθησαν κατά τη συζήτηση του Σχεδίου του καθώς και την παγία Νομολογία της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας και

Έκτον από την κρατήσασα επί 74 χρόνια παγία τακτική στην πράξη. Και σύμφωνα με όλα τα ανωτέρω στοιχεία του καθεστώτος τον κατάλογο των προς αρχιερατεία εκλογίμων κατήρτιζε ανέκαθεν και καταρτίζει κυριάρχως

η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας μας, του Οικουμενικού Πατριαρχείου έχοντας το δικαίωμα να προτείνει υποψηφίους προς εγγραφήν, κερτημένους τα υπό του Καταστατικού Χάρτου οριζόμενα προσόντα.

Κάθε άλλη λύση είναι αντισυμβατική και κείται εκτός του πνευματικού δικαιώματος που το Οικουμενικό Πατριαρχείο διατηρεί επί των Μητροπόλεων των λεγομένων "Νέων Χωρών". Η ενδεχόμενη νέα έγκριση -κατά τον καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Αθαν. Αγγελόπουλο -ενός εγκεκριμένου, δηλαδή οριστικού και εκτελεστού ήδη, κατά τους νόμους του ελληνικού Κράτους, καταλόγου, "είναι ακριβώς αυτό που θα έπρεπε η Μήτηρ Εκκλησία να αποφυγή, ακόμη και αν Της εδίδετο το ελλαδικό νομικό δικαίωμα. Γιατί; Διότι σαφώς παρεμβαίνει στα διοικητικά interna μιας άλλης Εκκλησίας, παρ' ότι δια της παρεμβάσεως αυτής, πλην φαινομενικά μόνο "διατηρεί αμεσώτερα τα εαυτής κανονικά δικαιώματα" (Πατρ. Γράμμα 9.2/1929). Κατά συνέπεια αν αποστείλωμε τον Κατάλογο προς έγκριση εις το Πατριαρχείο θα παραβούμε τον Νόμο και δεν θα έχουν νομική εγκυρότητα οι εκλογές αρχιερέων εις τας Μητροπόλεις των βορείων επαρχιών του Ελληνικού Κράτους και εις τας νήσους του Ανατολικού Αιγαίου. Δεν είναι δυνατόν να παραβούμε τους Ιερούς Κανόνες της Εκκλησίας μας, όπως από της πρώτης στιγμής επεσήμανε ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος και εδέχθησαν έκτοτε άπαντες οι διάδοχοι του, μηδενός εξαιρουμένου, όπως εδέχθησαν τα αυτά ως προς τη μη αποστολή προς έγκριση του Καταλόγου και όλοι οι αοίδιμοι Προκάτοχοι του σημερινού Παναγιωτάτου Πατριάρχου και ο ίδιος ο Παναγιώτατος ως Μητροπολίτης Φιλαδελφείας, όταν εις ομιλία του παρεδέχθη ότι ο ισχύων Κ.Χ. κείται εντός του πλαισίου του Τόμου και της Πράξης του 1928.

Θα παρανομήσωμε λοιπόν αγνοούντες τον ισχύοντα Νόμο 590/1977, με συνέπεια να πάσχει ακυρότητα η εκλογή Μητροπολίτου εις τας λεγομένας "Νέας Χώρας"; Θα αρνηθούμε την έννομη τάξη του ελληνικού κράτους, με όποιες συνέπειες έχει αυτό; θα αναλάβουμε την ιστορική ευθύνη να παραβούμε, επαναλαμβάνω, τους Ιερούς Κανόνες., τα συμφωνηθέντα το 1929 και το καθεστώς 74 ετών; Είναι τα ερωτήματα επί των οποίων καλούμεθα να απαντήσουμε σύμφωνα με την Επισκοπική μας συνείδηση, χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. Το θάρρος και η αγνότητα των προθέσεων μας θα βοηθήσουν να ξεπερασθεί η κρίση.

Υπήρξε και η από 23 παρελθόντος Οκτωβρίου Επιστολή του Παναγιωτάτου προς τους Σεβασμιώτατους Μητροπολίτας των λεγομένων "Νέων Χωρών" και οφείλω κάποιες διευκρινίσεις επί θεμάτων, τα οποία τίγονται τόσο εις αυτήν, όσο και εις το από 30ής Σεπτεμβρίου ε.ε. Γράμμα του Παναγιωτάτου προς την Εκκλησία μας.

1. Η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξις του 1928, πέραν του ότι επί ουδενός Ιερού Κανόνος ερείδεται, δεν εγένετο δεκτή καθ' άπασαν αυτής την έκταση ούτε από την Ελληνική Πολιτεία, ούτε από την Εκκλησία της Ελλάδος. Απόδειξη ότι με τον ίδιο Πρωθυπουργό, επί του οποίου εψηφίσθη ο Νόμος 3615/1928 και εξεδόθη το ίδιο έτος 1928 η Πράξις, τον Ελευθέριο Βενιζέλο, η Ελληνική Πολιτεία το 1931, δύο δηλαδή μόνον έτη μετά τη συμφωνία των δύο Εκκλησιών περί του τι τηρείται από την Πράξη του 1928 ψηφίζει Νόμο περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος, εις τον οποίον δεν τηρούνται όλοι οι όροι αυτής. Από την πλευρά της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο αείμνηστος Προκάτοχος μου Χρυσόστομος Παπαδόπουλος εις την από 20/11/1928 επιστολή του προς τον αείμνηστο Οικουμενικό Πατριάρχη Βασίλειο τονίζει τα εξής: "Αλλ' εισί και τίνα σημεία της Πράξεως είτε νέον τι παρεισάγοντα είτε αντιβαίνοντα προς τον ειρημένον νόμον (εννοεί τον 3615/1928) , τούτων δε μόνον τα κανονικώς ευοδούμενα δυνάμεθα ιν' αποδεχθώμεν, υπόχρεοι όντες τηρείν και τον νόμον". Και πάρα πάνω στην ίδια επιστολή γράφει ότι η "διοικητική αφομοίωσις των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών προς την Αυτοκέφαλον Εκκλησίαν της Ελλάδος εγένετο "νόμω", ο οποίος ουδέν αναφέρει περί όρων. Πού λοιπόν η "συμφωνία";

2. Πρώτη φορά εις την ιστορία εμφανίζεται ο όρος "συνδιοίκησις των δυο ηνωμένων διοικητικώς υπό τύπον προσωρινότητας τούτων Εκκλησιών". Η Πατριαρχική και Συνοδική Πράξις του 1928 αναφέρει τα εξής: " Απασαι αι εις το Ελληνικόν Κράτος περιελθούσαι Επαρχίαι του Αγιωτάτου Αποστολικού και Πατριαρχικού Οικουμενικού Θρόνου, πλην της αγιωτάτης Εκκλησίας της νήσου Κρήτης, διαφυλαττούσης το άχρι τούδε αυτόνομον αυτής καθεστώς, υπάγονται εφεξής υπό την άμεσον διακυβέρνησιν της αγιωτάτης Ορθοδόξου Αυτοκέφαλου Εκκλησίας της Ελλάδος, επεκτεινούσης και επί των επαρχιών τούτων εν πάσι το σύστημα διοικήσεως και την τάξιν των ιδίων αυτής Επαρχιών. Άμεσος ως εκ τούτου κεντρική και των Επαρχιών τούτων ανωτέρα εκκλησιαστική αρχή αναγνωρίζεται εφεξής η εν Αθήναις Ιερά Σύνοδος της Ορθοδόξου Αυτοκέφαλου Εκκλησίας της Ελλάδος, ης συμμετέχουσι και οι Μητροπολίται των Επαρχιών τούτων, καλούμενοι εις αυτήν κατ' ίσον αριθμόν προς τους εκ των Επαρχιών της Αυτοκέφαλου Εκκλησίας της Ελλάδος προσκαλούμενους αρχιερείς και κατά τον αυτόν τρόπον και σύστημα και μετά των αυτών δικαιωμάτων". Η Πράξις είναι σαφής. Μία είναι η διοίκηση, της Αυτοκέφαλου Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία επεκτείνει το σύστημα διοικήσεως της και επί των Μητροπόλεων των λεγομένων "Νέων Χωρών".

3. Επειδή συνεχώς αναφέρεται η "πιστή τήρηση της κανονικής τάξεως", οφείλω να καταθέσω στην αγάπη σας ότι ουδείς Κανών υπάρχει που να κατοχυρώνει ένα "ιδιότυπο" καθεστώς όπως αυτό των λεγομένων "Νέων Χωρών". Αντιθέτως, όπως και ο αείμνηστος μέγας Πατριάρχης Ιωακείμ Γ' και η περί αυτόν Πατριαρχική Σύνοδος αναφέρουν εις την Πράξη του 1882 " Της των πολιτειών καταστάσεως ως επί το πολύ μεταβαλλόμενης ταις του χρόνου φοραίς και άλλοτε άλλως μεταπιπτούσης ανάγκη και τα περί την διοίκησιν των επί μέρους Εκκλησιών ταύτη συµμεταβάλλεσθαι και συµμεταρµόζεσθαι, Ό δη και ο ιερώτατος Φώτιος εδήλου άλλοτε, λέγων, " τα εκκλησιαστικά και μάλιστα γε τα περί ενοριών δίκαια, ταις πολιτικάς επικρατείαις και διοικήσεσι συµμεταβάλλεσθαι είωθεν". Και πάρα κάτω στην ίδια Πράξη του 1882 γράφεται το πολύ σημαντικό, ότι η Ελληνική Πολιτεία και η Εκκλησία της Ελλάδος εξήτησαν και το Πατριαρχείο δέχθηκε να προσαρτηθούν στην τελευταία οι Μητροπόλεις των απελευθερωθεισών περιοχών "κατά την ανέκαθεν εν τη Εκκλησία κρατήσασαν τάξιν". Τότε υπήρχε στα στήθη των Ελλήνων ακόμη η "Μεγάλη Ιδέα" και θα μπορούσε κανείς να πει τι χρειάζεται η ένταξη των Μητροπόλεων των περιοχών που είχαν απελευθερωθεί, όταν κοντά είναι η απελευθέρωση της Κωνσταντινούπολης και η μεταφορά εκεί της έδρας του Ελληνικού Κράτους. Κι όμως πρυτάνευσε τότε η άποψη ότι αφού οι περιοχές αυτές αφομοιώθηκαν στο Ελληνικό Κράτος θα έπρεπε να ακολουθήσουν και οι Μητροπόλεις τους και να αφομοιωθούν στην Εκκλησία της Ελλάδος. Αυτό δεν ήταν "Φαρμακίδειος" αντίληψις, αλλά κοινή ανέκαθεν αντίληψις της Εκκλησίας και Πατριαρχική αντίληψη, ερειδομένη, κατά βάσιν, επί Κανόνων των Οικουµενικών Συνόδων Δ' και Πενθέκτης.

4. Ουδέποτε ομιλήσαμε για αχρησία της Πράξης, ούτε κάτι τέτοιο εγράφη εις το ηµέτερο γράμμα προς τον Παναγιώτατο Πατριάρχη της 27ης Αυγούστου 2003, Εκείνο που εγράφη είναι ότι η αχρησία ως προς ορισµένους όρους, επήλθε λόγω της συμφωνίας που υπήρξε μεταξύ των δύο Εκκλησιών δια των επιστολών που αντηλλάγησαν κατά τα έτη 1928 - 29 μεταξύ των δύο Ιερών Συνόδων. Και το ότι ο Κατάλογος µπορεί να εστάλη υπό του αειμνήστου Προκατόχου µου κυρού Σεραφείµ δύο φορές δεν αίρει την αλήθεια ότι επί 74 χρόνια δεν εξητήθη από το Οικουµενικό Πατριαρχείο ο κατάλογος προς έγκριση. Το επίσης αναφερόµενο σηµείο του Γράµµατος του αειμνήστου Χρυσοστόµου Παπαδοπούλου, ότι οποιαδήποτε αλλαγή ζητεί ο Πατριάρχης να την αποστέλλει στον Αρχιεπίσκοπο και αυτός να την εισάγει στην Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος προς τελική έγκριση δεν αντιφάσκει µε την επελθούσα τελικώς συμφωνία, καθώς και µε τον ισχύοντα Νόµο 590/1977. Διότι και σήµερα, µε βάση τον ως άνω Νόµο, ο Οικουµενικός Πατριάρχης µπορεί να προτείνει, όπως όλοι µας, ονόµατα υποψηφίων, αλλά η έγκριση του καταλόγου γίνεται από την Ιεραρχία µας.

Δεν δυνάµεθα επαναλαµβάνω να παραβούµε το Νόµο, ούτε να αγνοήσουµε την πάγια Νοµολογία του Σ.τ.Ε.. Εξ άλλου ο Παναγιώτατος στα Γράµµατα του το 1999 για τα χωριά της Άρτας µας συνιστά να υπακούουµε στους Νόµους της Ελληνικής Πολιτείας και στις αποφάσεις των Δικαστηρίων Αυτής.

6. Και τέλος σας ερωτώ, υπήρξε ποτέ απόφαση της Ιεραρχίας που να έθιξε κάτι από το καθεστώς που ισχύει τα τελευταία 74 χρόνια; Όταν ετέθησαν θέµατα που προκάλεσαν αντίδραση στο Πατριαρχείο δεν τα αποσύραµε; Γιατί λέµε µόνο τις όποιες τυπικές αβλεψίες και δεν εκτιµάµε τις σοβαρές και υπεύθυνες αποφάσεις της Ιεραρχίας;

Στο Πατριαρχικό Γράμμα της 23ης Οκτωβρίου αναφέρονται πολύ σοβαρά ζητήµατα, τα οποία άπτονται της λειτουργίας της Αυτοκέφαλου Εκκλησίας µας, όπως αυτή κατοχυρώνεται από τον τόµο του 1850, από το Ελληνικό Σύνταγμα, τον Νόµο 3615/1928, τον Νόµο 590/1977 περί του Καταστατικού µας Χάρτου και τις Πράξεις των ετών 1866, 1882 και 1928.

Δεν χρειάζεται όμως οι αδελφοί µας των λεγοµένων "Νέων Χωρών" να προστατεύσουν, όπως καλούνται, τα καλώς εννοούµενα συµφέροντα του Οικουµενικού Θρόνου, γιατί και εµείς όλοι θέλουµε αυτά να προστατευθούν. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους. Όλοι µας θα βάλουµε τα στήθη µας µπροστά και είµαστε έτοιµοι να θυσιασθούµε για να λάµπει στην Οικουµένη το Φανάρι εσαεί. Η ανάγκη εξευρέσεως λύσεως αποδεκτής και από τις δύο πλευρές και ειρηνεύσεως των πνευµάτων είναι κοινή αξίωσις όλων µας καθώς και του λαού µας.

Η ανάγκη αυτή µε ώθησε να περιβάλω µε την έγκριση µου τις δύο άτυπες µεσολαβητικές προσπάθειες. Τα αποτελέσµατα των προσπαθειών αυτών, αφού έτυχαν µιας πρώτης επεξεργασίας εκατέρωθεν, παρουσιάσθησαν στη Δ.Ι.Σ. κατά την έκτακτη χθεσινή Της συνεδρία, όπου και επεσηµάνθησαν ωρισµένες διαφοροποιήσεις και πρόκειται να τεθούν υπ' όψιν σας, προκειµένου να επικυρωθή η γραµµή πλεύσεως που ακολουθήθηκε» ή να χαραχθή τυχόν νέα µε την ευθύνη της Ιεραρχίας. Οφείλω όμως να υπογραµµίσω ότι πάσα παρελκυστική τακτική επί του θέµατος δεν θα επιλύσει το πρόβληµα, αλλά θα το µεταθέσει χρονικά, ώστε να επανέρχεται και να ταλανίζει την Εκκλησία. Το δε Οικουµενικό Πατριαρχείο., που κατά τη δήλωση του Παναγ.

Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου "δεν δημιουργεί αλλά επιλύει προβλήματα (Αθην. Πρακτ. Ειδήσεων, 26.10.2003) εκφράζω την ευχή να συμπράξει στην εξεύρεση κοινώς αποδεκτής λύσεως.

Αδελφοί μου,

Έκανα και κάνω το παν για να εξευρεθεί λύση χωρίς κέρδη και ζημιές. Κοντά στο Δίκαιο είναι και η Αγάπη η οποία " ου ζητεί τα εαυτής". Όλοι μας αγαπάμε το Φανάρι και δεν παύομε να διακηρύσσουμε ότι ήταν η Τροφός και η Κιβωτός του Γένους και του Έθνους μας επί πολλούς αιώνες. Η Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Ελλάδος από το 1850 συνεχίζει το έργο Του, όπου και όπως της ανατέθηκε. Πιστεύω ότι όλοι μας ως Επίσκοποι και διάδοχοι του Μεγάλου Αθανασίου, του Μεγάλου Βασιλείου, του Ιωάννου του Χρυσοστόμου και τόσων άλλων ακόμη Αγίων Ιεραρχών ζούμε και κρίνουμε με βάση τις Χριστιανικές μας Αρχές και τους Ιερούς Κανόνες και όχι με βάση τον όποιο υπολογισμό.

Παρακαλώ όλους να αρθώμεν εις το ύψος των περιστάσεων, να κρατήσωμεν υψηλόν το επίπεδον των συζητήσεων και να αποδείξωμε ότι και το Οικουμενικό Πατριαρχείον σεβόμεθα, αλλά και την Εκκλησίαν της Ελλάδος αγαπάμεν. Δεν χρειάζεται να μειωθή καμμία χάριν της άλλης, ούτε να εξαρθή υπέρ των άλλων. Τα όρια είναι γνωστά. Επαναλαμβάνω η Εκκλησία μας δεν ζητεί να αλλάξει τίποτε από το ισχύον επί 74 χρόνια καθεστώσ. Ζητεί επιμόνως να συνεχισθή το αυτό καθεστώσ και εις το μέλλον. Οι λύσεις είναι απλές. Αρκεί οι επιθυμίες μας να είναι ειλικρινείς υπέρ της ενότητός μας.

Περαίνων την εισαγωγική μου ομιλία ολοψύχως εύχομαι η δοκιμασία, την οποία διερχόμεθα και λυπεί όλους μας, να τερματισθεί, από το πικρό να γευθούμε το γλυκύ και να ακούσουμε και να βιώσουμε όλοι τον Λόγο του Κυρίου μας, ώστε να έχομε ειρήνη και την χαρά την ιδική Του "πεπληρωμένη εν ημίν" (Ιωαν. ιζ' 13) και εν παντί τω πληρώματι ημών. Αμήν-